

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

בגדרי עקירה והנחה

(ה' א') אמר רבי אבין אמר רבי אילעאי אמר רבי יוחנן: זרק חפץ (ברשות הרבים) ונח בתוך ידו של חבירו, חייב (משום שידו של אדם חשובה כד' על ד', ואע"ג דלא אחשבה לידיה⁴).

אמר רבי יוחנן: עמד במקומו וקיבל, חייב (הזורק). עקר ממקומו וקיבל, פטור (הזורק, דלא עביד הנחה²).

בעי רבי יוחנן: זרק חפץ, ונעקר הוא (עצמו) ממקומו וחזר וקיבלו, מהו?

(ומברר) מאי קמבעיא ליה (מאי ספיקא איכא, מאיזה טעמא יפטור, הא עבד עקירה והנחה)!

אמר רב אדא בר אהבה: שני כחות באדם אחד קא מבעיא ליה; שני כחות באדם אחד, כאדם אחד דמי, וחייב, או דילמא כשני בני אדם דמי, ופטור³? תיקו.⁴

(ה' ב') אמר רבי אבין אמר רבי אילעאי אמר רבי יוחנן: היה טעון אוכלים ומשקין (כדי להוליכו מזוית לזוית, ונמלך לצאת) ונכנס ויוצא כל היום כולו, אינו חייב עד שיעמוד (ורק אחר כך עקירתו נחשבת עקירה⁵).

אמר אביי: והוא שעמד לפוש (לנוח. אבל עמד לכתף, לתקן משאו על כתפו, אינה עמידה).

שיטות הראשונים

זרק חפץ, ונעקר הוא ממקומו וחזר וקיבלו: בעיא דלא איפשיטא, וסליק בתיקו. וכתב הרמב"ם "זרק, וְרַץ הַזֹּרֵק עֲצָמוֹ אַחַר הַחֶפֶץ, וְקָבְלוּ בְיָדוֹ בְרִשׁוֹת אַחֲרָת או חוץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת - פְּטוּר כְּאִלּוּ נֶעְקַר אַחַר וְקָבְלוּ, שְׁאִין הַהֲנָחָה הַגְּמוּרָה אֶלָּא שְׁיִנּוּחַ הַחֶפֶץ בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה לוֹ לְנוּחַ בְּשַׁעַת עֲקִירָה."⁶

1. לאנוחה בגווה, דלא נתכוון לכך.
2. רש"י: וכתב ריטב"א: פירוש לפירוש, כי המקבל לא הניחה לנוח מכוח הזורק, כי לא הניחה כלל ללכת בכל כוחו, והוא ליה שנים שעשאוה. ולפיכך אפילו אם קבלה בסוף ארבע אמות, דאמרינן לקמן (צ"ב) נתכוון לזרוק שמונה זורק ארבע חייב, שהרי כתב שם משמעון, הכא פטור מטעם דאמרן (דליכא לפרושי כשקבלה בתוך ארבע אמות, דא"כ פשיטא, דאפילו עמד במקומו וקבל פטור, דהוה ליה נתכוון לזרוק ארבע זורק שניים שהוא פטור).
3. דהוו להו שניים שעשאוה, דכיון שלא הניח החפץ לילך עד מקום הילוכו ולנוח, אלא רץ אחריו ועכבו, הוא ליה עקירה קמייתא בלא הנחה. רש"י.
4. סוגיא דהנחת מים ע"ג מים וכו', ה' ב', כפולה להלן במקומה בפרק הזורק, צ"ט ב', ושם אביאנה.
5. אבל בלא עמידה ליכא עקירה אלא עקירה ראשונה, והיא לא היתה על מנת לצאת, והתורה לא חייבה אלא מלאכת מחשבת, וגמרינן ממשכן שיתכוין לעשות המלאכה אבל לא יודע שהוא שבת, או כסבור שמלאכה זו מותרת. רש"י.
6. מקורות - רמב"ם (שבת יג,טו).

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

נתיבי הלכה - הדף היומי

השתלשלות ההלכה מהדף
עד השולחן ערוך

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים דרך כרמלית

(ה' ב') **תנו רבנן:** (1) המוציא מחנות (רשות היחיד) לפלטיא (רחבה שהיא רשות הרבים), דרך סטיו (מקום איצטבאות שיושבים סוחרים. ושם כרמלית עליה, דלאו להילוכה הוא כרשות הרבים), חייב. (2) ובן עזאי: פוטר (שמהלך כעומד. וכאילו הניחו בסטיו, ושוב עקר לרשות הרבים).

(ו' א') א"ר יוחנן: ומודה בן עזאי בזורק?

שיטות הראשונים

המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים דרך כרמלית: פלוגתא דתנא קמא ובן עזאי. וכתבו הרא"ש והר"ן דמדברי הרי"ף שהביאה להא דרבי יוחנן משמע דסבירא ליה דהלכה כבן עזאי (הסובר מהלך כעומד, ופטור). והקשו עליו, ודחו דבריו, והעלו דהלכה כתנא קמא. וכן פסק הרמב"ם דמהלך לאו כעומד דמי. ולפי זה המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים אפילו דרך מקום פטור חייב. וכן פסק השו"ע⁸.

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות שבת, ס' שמו)

א. מן התורה אינו חייב אלא במוציא, ומכניס, וזורק, ומושיט מרשות היחיד לרשות הרבים או מרשות הרבים לרשות היחיד; וחכמים אסרו מפרמלית לרשות היחיד או לרשות הרבים, או מהם לכרמלית; אבל מקום פטור, מתר להוציא ולהכניס ממנו לרשות היחיד ולרשות הרבים, ומהם לתוכו. אבל העומד ברשות היחיד ומוציא, או מכניס או מושיט וזורק, לרשות הרבים דרך מקום פטור או איפקא, חייב...

7. שבמהלך דנים כל פסיעה כהחלטה חדשה וכאילו חוזר ועוקר, משא"כ בזורק נגמרו מעשיו משעה ראשונה.

8. או"ח שמוא (ע"פ ב"י, ומשנ"ב ס"ק ד-ה). מקורות - רמב"ם (שבת יד, טו). ר"ן (ב א ברי"ף, ד"ה ובן עזאי). רא"ש (ס' ז).